

ת"פ 15395/06/20 - מדינת ישראל נגד גאזי עויס, וליאם מתיוס

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15395-06-20 מדינת ישראל נ' עויס (עציר) ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

מדינת ישראל:

ע"י עו"ד הדס עמיר

המאשימה

נגד

1. גאזי עויס

ע"י עו"ד יעקב ג'אבר

2. וליאם מתיוס

ע"י עו"ד ברק טמיר

הנאשמים

גזר דין

רקע

הנאשמים הורשעו על פי הודאותיהם בעבירות של קבלת דבר במרמה, התחזות בצוותא, גניבה בצוותא, איומים בצוותא, והפרת הוראה חוקית. נאשם מס' 2 צירף גם תיק נוסף מבית המשפט לתעבורה (פ"ל 1180-03-20) והורשע בעבירות נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון ונהיגה ללא ביטוח.

הודאת הנאשמים באה במסגרתו של הסדר דיוני בין הצדדים, על פיו תוקן כתב האישום והנאשמים הודו והורשעו. כמו כן נאשם מס' 2 צירף תיק נוסף מבית המשפט לתעבורה. אין בין הצדדים הסכמה לעניין העונש.

ואלו עובדות כתב האישום המתוקן, בו הודו הנאשמים:

מעשי המרמה

בסמוך לפברואר 2019, קשרו הנאשמים להוציא יחדיו במרמה סכומי כסף מאנשים שונים. על פי התכנית אותה רקמו הנאשמים סוכם, כי נאשם מס' 1 יפנה לעובדי אורח ברחוב, יספר להם כי אימו חולה ויבקש מהם הלואות לצורך קניית מזון ותרופות בעבורה, ויבטיח כי יחזיר את ההלוואה בתוך מספר ימים, או שיצור מצג שקרי, כאילו יש ברשותו צ'ק לפקודתו והוא יחזיר להם את ההלוואה לאחר שיפדה את הצ'ק.

הנאשמים תכננו, כי לאחר קבלת הכסף הם יפנו לקרבתיהם, תוך שנאשם מס' 2 יתחזה בשמות שונים ויציג עצמו כמעסיקו של נאשם מס' 1, ואז יציעו לקרבתו כי יחזירו את סכום ההלוואה באמצעות צ'קים או העברה בנקאית בסכום גבוה יותר, והקרבתו יתנו להם במזומן את ההפרש בין סכום ההלוואה לבין סכום הצ'ק או העברה. הנאשמים התכוונו להשתמש בצ'קים חסרי ערך, ובכלל זה צ'קים של אדם שהלך לעולמו, או להבטיח לקרבתו לשלם בהעברה בנקאית, מבלי לעשות זאת.

לשם קידום הקשר והגשמת מטרותיו, במהלך התקופה שבין פברואר 2019 לדצמבר 2020 פנה נאשם מס' 1 ברחוב 12 עוברי אורח, אמר להם כי אימו חולה וזקוקה לטיפול רפואי ומזון וביקש מהם הלוואה. הנאשם הבטיח לאותם אנשים כי יחזיר להם את ההלוואה, למרות שלא היתה לו כל כוונה לעשות כן. על מנת להניח את דעתם של חלק מהמתלוננים כי יוכל להחזיר את החוב, הציג להם נאשם מס' 1 צ'ק ואמר כי יפקיד אותו בחשבון תוך מספר ימים.

בעשרה מהמקרים פנו שני הנאשמים לקורבנות לאחר מספר ימים, ונאשם מס' 2 התחזה בפניהם בשמותיהם של אחרים, לעתים באמצעות תעודת זהות שאינה שלו, לרבות תעודת זהות של אדם שנפטר, ואמר כי הוא מעסיקו של נאשם מס' 2. הנאשמים הציעו לקורבנות כי יחזירו להם את ההלוואה בצ'קים או בהעברה בנקאית שסכומם גבוה יותר מסכום החוב, למרות שידעו שהצ'קים שברשותם חסרי ערך ולא היתה להם כל כוונה לבצע העברה בנקאית.

המתלוננים, אשר קיוו כי כך יוכלו לקבל את החזר ההלוואה שנתנו לנאשם מס' 1, הסכימו להצעה ונתנו לנאשמים במזומן את ההפרש בין סכום ההלוואה לסכום הצ'ק או ההעברה הבנקאית שהנאשמים הציעו להם.

בסופו של דבר, הצ'קים אותם מסרו הנאשמים למתלוננים השונים לא כובדו, והנאשמים לא ביצעו שום העברה בנקאית.

איומים וגניבה

מלבד מעשי המרמה המתוארים, בשני מקרים הנאשמים איימו על שניים מהמתלוננים וגנבו מהם סכומי כסף נוספים:

המתלונן מ"ש

אחד המתלוננים ממנו קיבל נאשם מס' 1 "הלוואה", בשם מ"ש, נפגש עם הנאשמים, ונאשם מס' 2 נתן לו צ'ק על שמו של אחר, כביכול על מנת להחזיר לו את ההלוואה, באופן שתואר למעלה. במהלך המפגש מ"ש הכניס את הצ'ק לארנקו ונאשם מס' 2 שאל אותו כמה כסף מזומן יש ברשותו. מ"ש ספר את הכסף והשיב לנאשם מס' 2 כי יש לו סכום של 5,200 ש"ח ונאשם מס' 2 לקח את כספו של מ"ש מידו. מ"ש ביקש מנאשם מס' 2 שיחזיר לו את כספו, והנאשם סרב ותחת זאת נתן לו צ'ק נוסף, חסר ערך כקודמו.

לאחר שהתברר למ"ש כי הצ'קים שקיבל הם חסרי ערך, הוא פנה לנאשם מס' 2. הנאשם הורה למ"ש לתת לו 3,000 ש"ח נוספים ואמר לו כי אז יעביר לו את מלוא סכום החוב בהעברה בנקאית. מ"ש הסכים לכך ובהמשך נתן לנאשם מס' 2 סכום של 3,000 ש"ח. בהמשך לכך אמר נאשם מס' 2 למ"ש כי עליו להעביר לו סכומי כסף נוספים ואז מעסיקו יעשה לו העברה בנקאית של 18,000 ש"ח. מ"ש פגש בנאשם מס' 2 והעביר לו 950 ש"ח נוספים.

כאשר ביקש מ"ש מנאשם מס' 2 שיחזיר לו את כספו, צעק עליו נאשם מס' 2 ודרש ממנו כי ייתן לו את כרטיס הבנקט שלו ואת הקוד הסודי, על מנת שנאשם מס' 2 יוכל להראות למעסיקו כי יש למ"ש חשבון בנק פעיל. מ"ש נעתר לדרישה ונתן לנאשם מס' 2 את כרטיס הבנקט והקוד הסודי. למחרת היום ביקש מ"ש מנאשם מס' 2 שיחזיר לו את כרטיס הבנקט שלו, אחרת יפנה למשטרה, ונאשם מס' 2 איים עליו, כי אם יפנה למשטרה הוא "יסתבך".

שני הנאשמים משכו מחשבון של מ"ש 7,061 ש"ח באמצעות כרטיס הבנקט, ולא השיבו לו את כספו.

המתלונן ג"א

מתלונן אחר אשר נתן לנאשם מס' 1 "הלוואה", בשם ג"א, נפגש עימו באופן שתואר למעלה. נאשם מס' 1 אמר לג"א שאם הוא רוצה לקבל את כספו חזרה, עליו לתת לו סכום של 2,000 ש"ח נוספים, ואז יחזיר לו סכום של 3,500 ש"ח - למרות שלא היתה לו כל כוונה להחזיר לג"א את כספו. בשל המצג הכוזב נתן ג"א לנאשם מס' 1 סכום של 2,000 ש"ח.

הנאשמים נפגשו עם ג"א פעם נוספת, ונאשם מס' 2 הציע לו שיעביר לחשבונו 7,000 ש"ח בהעברה בנקאית, ובתמורה ג"א ייתן לו את ההפרש במזומן, למרות שלא היתה לנאשם לבצע כל העברה. ג"א הסכים להצעה, ונאשם מס' 2 הורה לו למשוך סכום של 4,000 ש"ח מכספומט ולתת לנאשמים. ג"א ביקש מהנאשמים להמתין עד שהכסף ייכנס לחשבונו ונאשם מס' 2 איים עליו ואמר לו כי התחייב לשלם להם 4,000 ש"ח ועליו לתת את הכסף עכשיו. ג"א פחד מנאשם מס' 2 ועל כן נענה לדרישתו ונסע איתו לעיר רחובות למשוך כסף מכספומט. בדרכם זירז נאשם מס' 1 את ג"א ואיים עליו ש"לא כדאי לו להסתבך".

ג"א ניסה למשוך מהכספומט סכום של 4,000 ש"ח, אך היה באפשרותו למשוך רק 2,000 ש"ח. בתגובה אמר לו נאשם מס' 1 כי הוא הולך להסתבך ולא יראה את כספו יותר. בהמשך לכך אמר נאשם מס' 2 לג"א כי עליו לערוך בעבור הנאשמים קניות בסכום של 2,000 ש"ח על מנת להשלים את יתרת חובו. נאשם מס' 2 איים על ג"א, כי אם לא יפעל כדרישתו, לא יראה את כספו, והוסיף כי הוא יודע היכן כ"א גר, ושלא "יעשה שטויות".

בהמשך לכך, נסעו הנאשמים עם ג"א לחנות נוחות בתחנת דלק ברחובות ושם הורו לו לרכוש בעבורם מוצרים שונים בסכום כולל של 1,319 ש"ח ולאחר מכן הורו לו לקנות לנאשם מס' 2 מכשיר טלפון סלולרי בסכום של 650 ש"ח.

בסופו של דבר הנאשמים לא החזירו לג"א את כספו.

שלל המעשים

הנאשמים קיבלו יחדיו באופן שתואר למעלה מהמתלוננים את סכומי הכסף הבאים:

- א. המתלונן מ"ש: 25,211 ש"ח
- ב. המתלונן ג"א: 5,369 ש"ח
- ג. המתלונן י"ב: 7,800 ש"ח
- ד. המתלונן א"ח: 10,009 ש"ח
- ה. המתלונן א"א: 6,416 ש"ח
- ו. המתלונן ד"ב: 5,050 ש"ח
- ז. המתלונן ת"ג: 26,000 ש"ח
- ח. המתלונן א"אר: 400 ש"ח
- ט. המתלונן א"ל: 3,000 ש"ח
- י. המתלונן ר"ח: 3,600 ש"ח

נאשם מס' 1 קיבל לבדו מהמתלוננים את סכומי הכסף הבאים:

- יא. המתלונן ג"מ: 5,300 ש"ח

יב. המתלונן א"ס: 3,000 ש"ח

הפרת הוראה חוקית

ביום 7.6.20 הוגש נגד שני הנאשמים כתב האישום המקורי, ולצידו בקשה לקביעת תנאי שחרור.

ביום 25.6.20 הורה בית המשפט, כי שני הנאשמים ישהו עד תום ההליכים במעצר בית מלא, בפיקוח אנושי רצוף, וכן קבע ערבויות להבטחת עמידת הנאשמים בתנאים. ביום 27.11.20 הקל בית המשפט בתנאי שחרורו של נאשם מס' 1, והתיר לו לצאת שלוש פעמים בשבוע לשלוש שעות בכל פעם, בלוויית מפקח, לצורך התאווורות. ביום 13.12.20 הקל בית המשפט באופן דומה גם בתנאי שחרורו של נאשם מס' 2.

נאשם מס' 1 הפר את תנאי שחרורו, בכך שיצא מספר פעמים ממקום מעצר הבית ללא פיקוח, בשעות בהן לא היה אמור לצאת, ואז ביצע את העבירות כלפי המתלוננים א"ל ור"ח.

נאשם מס' 2 הפר את תנאי שחרורו, בכך שיצא פעמים רבות ממקום מעצר הבית ללא פיקוח, בשעות בהן לא היה אמור לצאת. בחלק מהמקרים בהם יצא נאשם מס' 2 ממקום מעצר הבית, הוא ביצע את העבירות כלפי המתלוננים א"ל ור"ח.

תיק תעבורה - נאשם מס' 2

נאשם מס' 2 צירף גם תיק נוסף מבית המשפט לתעבורה בפתח תקווה (פ"ל 1180-03-20).

על פי עובדות האישום, הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, וביום 27.7.16 נדון, בין היתר, לעשר שנות פסילה בפועל - וחרף זאת ביום 10.3.20 בסמוך לשעה 18:30 הוא נהג במכונית בעיר פתח תקווה. בשל כך הורשע הנאשם בעבירות נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון ונהיגה ללא ביטוח.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשיהם של הנאשמים ופגיעתם בערכים מוגנים. בהקשר זה הפנתה לכך שמעשי מרמה פוגעים במרקם יחסי האמון החברתי, ולכך שהנאשמים פגעו באנשים רבים לאורך תקופה משמעותית ובאופן שיטתי ונועז. עוד הפנתה לכך שבשניים מהמקרים המעשים חרגו ממרמה וכללו גם גניבה ואיומים. לאור אלה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם של מאסר לתקופה שבין שלוש שנים לשבע שנים לכל אחד מהנאשמים, בגין מכלול המעשים.

לעניין קביעת העונש בתוך המתחם הפנתה לכך שלחובת שני הנאשמים הרשעות קודמות ולכך שלחובתו של נאשם מס' 1 מאסר מותנה. עוד הפנתה לכך שנאשם מס' 2 עבר גם עבירה נוספת של נהיגה בפסילה.

לאור מכלול הנתונים, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על שני הנאשמים עונש דומה, של חמש וחצי שנות מאסר, אשר ביחס לנאשם מס' 1 יכלול גם הפעלה של מאסר מותנה שלחובתו. ב"כ המאשימה הסבירה את עמדתה, בכך שלנאשם מס' 1 מאסר מותנה והוא רימה שניים מהמתלוננים לבדו, אך לחובת נאשם מס' 2 עבר מכביד יותר, והוא גם עבר עבירה נוספת של נהיגה בפסילה.

ב"כ נאשם מס' 1 טען, כי שני הנאשמים פעלו מתוך מצוקה, ולעניין נאשם מס' 1 הפנה למצבם הרפואי של אמו,

הסובלת ממחלת כליות וכן למצבו של הנאשם. עוד הפנה לכך שהנאשם קיבל אחריות למעשיו ורוצה לפצות את קרבתיו, ולכך ששהה בתנאים מגבילים ולאחר מכן במעצר משמעותי שבמהלכו החל בהליך טיפולי. לעניין הרשעותיו הקודמות של הנאשם הדגיש, כי עד כה לא ריצה מאסר. לעניין המעשים הפנה לכך שהאיומים היו ברף הנמוך, לכך שסכומי המרמה אינם גבוהים וביחס לעבירות הגניבה טען כי הנאשם לא היה מי שביצע את הגניבה בפועל.

לעניין הצהרות נפגעי העבירה טען, כי משקלן נמוך שכן הוצגו לסניגורים בהתראה קצרה מבלי שנפגעי העבירה נחקרו עליהם, וביקש להפנות לכך שאחד הקרבות אף כתב כי אינו סבור שיש להשית על הנאשמים מאסר, ואילו קורבן אחר מסר כי הנאשמים הוציאו ממנו סכום נמוך ב- 1,000 ש"ח מאשר יוחס להם.

לאור אלה ביקש ב"כ נאשם מס' 1 לקבוע מתחם עונש הולם שבין מאסר קצר ועד שנה וחצי מאסר ולקבוע כי ענשו של הנאשם יהיה בצד הנמוך.

ב"כ נאשם מס' 2 הצטרף לדבריו של ב"כ נאשם מס' 2 והוסיף, כי מדובר בעבירות שבוצעו באופן אקראי, ללא תכום מיוחד. לענין נסיבותיו של נאשם מס' 2 טען, כי מדובר באדם שתרם לבטחונה של המדינה, וכיום סובל ממצב רפואי קשה ומחלות שונות.

עוד הפנה לכך שהנאשמים קיבלו אחריות למעשיהם ובכך חסכו זמן שיפוטי רב.

ב"כ הצדדים הגישו פסיקה שונה, לתמיכה בעמדותיהם.

הצהרות המתלוננים

המאשימה הגישה הצהרות נפגע עבירה של המתלוננים, אשר מרובן עולה כי מעבר לנזק הממוני הישיר שנגרם להם, מעשי הנאשמים פגעו בהם במישור האישי פגיעה שהתבטאה, בין היתר, בתחושת עלבון והשפלה ובקושי לתת אמון באנשים זרים.

המתלונן ר"ח מסר, כי מעשי הנאשמים גרמו לו לתחושת תסכול והוא נמנע מלשתף את סביבתו באירועים בשל כך. מתלונן זה הצהיר כי נגרם לו נזק נמוך ב- 1,000 ש"ח מהסכום הנקוב בכתב האישום.

המתלונן א"א מתקיים בדוחק על קצבת ביטוח לאומי ונעזר בעו"ס במסגרת קהילה תומכת. מעשי הנאשמים הגבירו אצלו תחושת דחק.

המתלונן א"ח נקלע למצוקה נפשית וכלכלית ונדרש לקבל הלוואה מאחיו.

המתלונן י"ב איבד סכום של 7,800 ש"ח, הכפול מהכנסתו החודשית.

המתלונן ת"ג איבד סכום של 26,000 ש"ח והפסיד את כל חסכונו.

המתלונן א"ל מסר כי הוא סובל מחרדות בשל מעשי הנאשמים.

המתלונן ד"ב אמר, כי לטעמו אין מקום לכלוא את הנאשמים ויש לפעול לשם שיקומם.

דברי הנאשמים

הנאשמים ביקשו לומר את המילה האחרונה:

נאשם מס' 2 אמר, כי סייע לבטחון המדינה לאורך שנים, אך נזנח ללא עזרה. עוד אמר, כי פעל בשל מחלתה של אחותו - היא אימו של נאשם מס' 1, ומצוקתה הכלכלית של משפחתה.

נאשם מס' 1 אמר, כי הוא משתתף בקבוצות טיפוליות במהלך מעצרו ומתקדם בהליכים שם. הנאשם הביע חרטה וצער על מעשיו ואמר כי הוא רוצה להחזיר לקרבנות את כספם, בתשלומים, וביקש את רחמי בית המשפט.

מתחם העונש ההולם

עבירות המרמה

שני הנאשמים רקמו תכנית עבריינית, להונות יחדיו עוברי אורח ולנצל את תמימותם על מנת להוציא מהם סכומי כסף שונים, בדרכי ערמה ומרמה. הנאשמים פנו אל מצפונם וטוב ליבם של קרבנותיהם, ופרטו על מיתרי ליבם, בכך שנאשם מס' 1 סיפר על מצוקתה של אימו הנזקקת לטיפולים רפואיים ומזון, וכך קיבלו מהם "הלוואה" - אשר לא רק שלא התכוונו להחזיר להם, אלא שהשתמשו בה כמנוף לקבל סכומי כסף נוספים בהמשך.

בשונה מתיקי מרמה רבים, בהם העבריינים מפתה את קרבנו בהבטחות לרווח קל וכך מסמא את עיניו, במקרה שלפני הנאשמים ניצלו באופן ציני ומכוון דווקא רגשות אנושיים בסיסיים של קרבנותיהם, אשר האמינו לסיפורים על מצוקתה של אימו של נאשם מס' 1 ורחמיהם נכמרו עליה. משכך, מעשיהם של הנאשמים פגעו בקרבנותיהם לא רק פגיעה כלכלית, אלא גם בכבודם ובמרקם יחסי האמון הבסיסי שבין הפרטים בחברה. ספק רב, אם אדם אשר ישמע על מעשיהם של הנאשמים ימהר לפתוח את ליבו ואת ארנקו על מנת לסייע לאחרים בעתיד.

מדובר בשורה ארוכה של מעשים, שבוצעו לאורך זמן ובתחכום ניכר, תוך שנאשם מס' 1 הצליח לקנות את אמונם של עוברי אורח אותם לא הכיר, ולשכנע אותם לתת לו סכומי כסף נכבדים - ולאחר מכן יחד עם נאשם מס' 2 להוציא מהם סכומים נוספים, כביכול על מנת להחזיר להם את "ההלוואה" אותה לקחו. ר' למשל רע"פ 8778/18 שוויש:

"עבירות המרמה והזיוף פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנחוצים לשם שגשוגה, ונדרשת החמרה בענישה בשל ביצוע עבירות אלה".

וכן ר' ע"פ 11791/04, משה אפלבוים נ' מדינת ישראל:

בית המשפט המחוזי ביטא בענישה מסר הרתעתי נחוץ כלפי המערערים שניצלו את אמון הציבור באופן ציני, תוך שימוש בזכר הימים האפלים בקורות עמנו לשם הנאת כיסם, וזאת במעשה מרמה מתוחכם ורחב היקף, ובעזות מצח. בנסיבות אלה, אף בהביאנו בחשבון את כלל הרקע האישי וחלוף הזמן, לא מצאנו כי בית המשפט המחוזי החמיר עם המערערים וכי יש מקום להתערבותנו. בית המשפט ראוי שיתן יד למאבק נגד מי שמנצלים לרעה את אמון הזולת ששם בהם מבטחו ושולחים ידם אל ממונו. אמרו חכמים: "אי זהו גנב, זה הלוקח ממון אדם בסתר ואין הבעלים יודעים, כגון הפושט ידו לתוך כיס חברו ולקח מעותיו ואין הבעלים רואים" (רמב"ם, משנה תורה, הלכות גניבה א', ג') (ע"פ 6941/04 מדינת ישראל נ' מזל פורטל (לא פורסם); לא כל שכן

כשהמדובר בניצול של מצב אנושי רגיש תוך שרוממות האנושיות בגרונם של המערערים.

בחנית הפסיקה הנוהגת בעבירות דומות מעלה כי רף הענישה משתנה בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה, היקף העבירות, משך ביצוען, תחכום, אופי הנפגעים, ריבוי מתלוננים ועוד. כך, אף המקרים שהציגו הצדדים התאפיינו בנסיבות מיוחדות של ביצוע ובנסיבותיהם האישיות של הנאשמים. נוכח המנעד הרחב ביותר של עבירות מרמה, כל שניתן להסיק מהפסיקה הוא כי עבירות בהיקפים משמעותיים כגון אלה בהם הורשעו הנאשמים דינן מאסר לתקופה ממושכת של מספר שנים (ראו: רע"פ 9944/16 נסים ברנס נ' מדינת ישראל (22.1.2017); עפ"ג(ת"א) 56487-12-19 אושרי אבוטבול נ' מדינת ישראל (18.6.2020); עפ"ג(מרכז) 56770-02-20 שרון גולן נ' מדינת ישראל (2.11.2020); עפ"ג (י-ם) 16579-11-19 תאיר עוידה נ' מדינת ישראל (24.6.2020); עפ"ג (מרכז) 51012-07-17 מרי אגדזניאן נ' מדינת ישראל (14.11.2017)).

מהצהרות נפגעי העבירות עולה, כי חלק מהמתלוננים הם אנשים קשי יום, אשר הסכומים אותם הוציאו מהם הנאשמים בדרכי מרמה מהווים עבורם סכומים נכבדים, אשר אובדנם גרם למתלוננים למצוקה ממשית, הן במישור הכלכלי והן במישור הנפשי.

ואם בכך לא די, הנאשמים ניצלו שניים מקרבנותיהם באופן חמור יותר, בכך שגנבו מהם סכומי כסף נוספים תוך שאיימו עליהם וצעקו עליהם - ובכך גרמו להם להשפלה ופגעו גם בתחושת הביטחון האישי שלהם ובשלוות נפשם. חלק זה של האירוע משווה חומרה עודפת למעשיהם של הנאשמים, ומראה כי כאשר אינם משיגים את מטרתם בדרכי מרמה וכזב, אינם בוחלים בשיטות אלימות.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון את אופי המעשים, המתאפיין בתחכום ותכנון, את ריבוי המעשים והקרבנות, סכומי הכסף אותם קיבלו הנאשמים ופגיעת המעשים בקרבנות. למרות שנאשם מס' 1 הונה 12 קרבנות ונאשם מס' 2 לא היה קשור לשניים מהם, אלא "רק" לעשרה, אקבע ביחס לשניהם מתחם עונש הולם דומה, שכן נאשם מס' 2 היה פעיל יותר בפגיעה במתלוננים מ"ש וג"א.

לפיכך מתחם העונש ההולם את המעשים הוא מאסר, לתקופה שבין שנתיים לחמש וחצי שנים.

הפרת הוראה חוקית

בעקבות הגשת כתב האישום שני הנאשמים שוחררו בתנאים, ובהם מעצר בית מלא בפיקוח אנושי רצוף, עם "חלונות" אוורור שלוש פעמים בשבוע. שני הנאשמים הפרו את האמון שניתן בהם והפרו את מעצר הבית: נאשם מס' 1 עשה כן מספר פעמים, במהלכן עבר את עבירות המרמה כלפי שניים מהמתלוננים, ונאשם מס' 2 עשה כן פעמים רבות, אשר בחלק מהן גם עבר את עבירות המרמה כלפי שניים מהמתלוננים.

התנהגותם של הנאשמים מעידה על זלזול בוטה בהליך השיפוטי ובהחלטותיו. יש להעביר מסר ברור וחד, כי הפרת צו שיפוטי גוררת אחריה ענישה מוחשית ומרתיעה, שאם לא כן, אין לו כל ערך ואינו שווה את הנייר עליו נכתב - ובמיוחד דברים אמורים בתנאי שחרור, אשר מטרתם למנוע מנאשם שחזקת החפות עומדת לו, את השהיה במעצר ממושך.

אדגיש, כי בקביעת מתחם העונש לא אבטא את העובדה שהנאשמים הפרו את מעצר הבית לשם ביצוע עבירות, שכן קבעתי מתחם עונש הולם נפרד לעבירות עצמן, ואין להעניש את הנאשמים פעמיים בשל אותם המעשים. עם זאת,

בקביעת העונש בתוך המתחם אביא בחשבון כי הנאשמים המשיכו לבצע עבירות גם לאחר שהוגש נגדם כתב אישום, בעצם ימי ניהול ההליך.

לאור זאת, מתחם העונש ההולם את הפרת תנאי השחרור נע בין מאסר קצר ועד חצי שנה מאסר ממש.

נהיגה בפסילה

נאשם מס' 2 נהג ברכב למרות שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה ואף נדון לעשר שנות פסילה.

בניגוד למרבית עבירות התעבורה, עבירת נהיגה בפסילה או ללא רישיון כוללת יסוד של מודעות מראש למעשה, ובכך גלומה חומרתה, שכן היא משלבת זלזול מופגן ברשויות החוק שהטילו את הפסילה וכן ביתר המשתמשים בדרך, אשר העברין מסכנם בעצם נהיגתו. לצד זאת, ביטוח החובה אינו תקף במצב דברים זה, ובכך מועצמת הפגיעה בציבור.

ר' למשל רע"פ 2666/12 אמיר עטאללה נ' מדינת ישראל מיום 23.4.2012 שם נפסק:

"...נהיגה בלי רישיון משמעה הסטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור".

וכן ר' רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן מיום 8.5.07:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב".

לעניין רמת הענישה הנוהגת, ר' למשל גזר דינה של כב' הש' זוכוביצקי בתיק פ"ל 1683-07-20, יזן, ואת הפסיקה הרבה שצוטטה שם.

לאור חומרת המעשים ורמת הענישה הנוהגת, מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר ועד 20 חודשי מאסר, פסילה הנעה בין מספר חודשים ועד 10 שנים ועונשים נלווים.

נסיבות שאינן קשורות לעבירות

נאשם מס' 1

נאשם מס' 1 יליד 1990, לחובתו מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2018 הורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים ונדון לששה חודשי מאסר בעבודות שירות וששה חודשי מאסר על תנאי שלא לעבור כל עבירת אלימות, לרבות איומים, שהוא חב הפעלה בשל הרשעתו בהליך שלפני (ת"פ 18794-11-17).

מעובדות גזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם באותו הליך עולה, כי הנאשם דרש מאדם הסובל מלקות ניכרת שימשוך

מכספומט סכום של 1,500 ש"ח, תוך איומים והטלת פחד. בסופו של דבר המתלונן באותו הליך משך סכום של 300 ש"ח והנאשם ברח מהמקום עם כספו של המתלונן.

עוד עלה מגזר הדין, כי הנאשם היה באותה העת רווק ועבד בתחום השיפוצים. אין לפני נתונים עדכניים ביחס לנסיבותיו האישיות.

מלבד זאת הנאשם נדון בשנת 2021 לשלושה חודשי מאסר בפועל בגין עבירות אלימות.

נאשם מס' 2

נאשם מס' 2 יליד 1969. לחובתו שורת הרשעות קודמות ובין היתר, נדון הנאשם למאסרים הבאים:

בשנת 1995 נדון הנאשם ל- 15 חודשי מאסר, בגין עבירות איומים וגניבה.

בשנת 1996 נדון הנאשם ל- 9 חודשי מאסר בגין עבירות רכוש.

בשנת 2001 נדון הנאשם ל- 22 חודשי מאסר בגין עבירות סמים.

בשנת 2008 נדון הנאשם ל- 11 חודשי מאסר בגין עבירות סמים.

בשנת 2013 נדון הנאשם ל- 39 חודשי מאסר, בגין עבירת סחיטה באיומים ובאותה שנה נדון למאסר נוסף של ששה חודשים בגין איומים.

בשנת 2016 נדון הנאשם ל- 28 חודשי מאסר בגין נהיגה בפסילה וללא רישיון, שכללו הפעלת מאסר מותנה.

לצד אלה, הורשע הנאשם גם בעבירות רכוש ואלימות נוספות, ונדון לעונשי מאסר מותנים וקנסות וכן נדון למאסרים קצרים ופסילות בשל נהיגה ללא רישיון ועבירות תעבורה רבות ושונות.

מדברי הנאשם עלו נסיבות חייו המורכבות, ולא ארחיב מעבר לכך.

דין והכרעה

לזכות שני הנאשמים זקפתי את הודאותיהם, אשר מלמדות על קבלת אחריות למעשים, שהביאו לחסכון בזמן שיפוטי רב. עוד זקפתי לזכותם את נסיבות חייהם המורכבות, אשר בשלב הטיועונים לעונש נפרשו לפני ברמז, אשר די בו כדי להבין את הקשיים עמם הם ובני משפחתם מתמודדים בחיי היום יום.

מנגד, לחובת שני הנאשמים הרשעות קודמות:

עברו של נאשם מס' 1 אמנם אינו מכביד, אך לחובתו מאסר מותנה של ששה חודשים, שהוטל בגין מעשה שיש קווי דמיון בולטים בינו ובין המעשים מושא ההליך שלפני - ולא היה בו כדי להרתיעו מלשוב ולבצע מעשים דומים, בהיקף גדול בהרבה. עם זאת, הבאתי בחשבון כי עד למעצרו בתיק זה לא נשא הנאשם בעונש מאסר ממש.

עברו של נאשם מס' 2 מכביד, ומלמד כי עשה לעצמו הרגל לפגוע בגופם ורכושם של אחרים, למרות מאסרים

משמעותיים שהוטלו עליו פעם אחר פעם. אוסיף על כך, כי גם מאסר של 28 חודשים לא היה בו כדי למנוע מהנאשם להמשיך ולנהוג ללא רישיון ובפסילה. אין מנוס מהמסקנה, כי ההרתעה בעניינו של נאשם מס' 2 נכשלה כישלון חרוץ, ורק חומות הכלא יחצצו בינו ובין הקרבן הבא (או בין הרכב הבא בו ינהג בעת שהוא פסול).

התקשיתי לתת משקל לטענה, כי הנאשמים פעלו בשל מצוקה כספית: הטענה לא הוכחה לפני, וגם אם אצא מהנחה שהנאשמים נזקקו לכסף על מנת לסייע לבני משפחתם, הדבר רחוק מלהסביר, קל וחומר להצדיק, את מעשיהם. במיוחד דברים אמורים ביחס לנאשם מס' 2, אשר ניכר בו כי סיגל לעצמו את העבריינות כדרך חיים.

אזכיר, כי שני הנאשמים המשיכו לקדם את תכניתם העבריינית גם לאחר שמעשיהם התגלו והוגש נגדם כתב אישום, וקבלו במרמה משניים מהמתלוננים סכומי כסף נוספים, בעצם הימים בהם התנהל נגדם ההליך. עניין זה מלמד על העדר מורא חוק וכשלון ההרתעה בעניינם של שני הנאשמים.

לאור זאת, לא ראיתי הצדקה להשוות בין עונשיהם של שני הנאשמים - גם בהביאי בחשבון כי לחובת נאשם מס' 1 שישה חודשי מאסר מותנה, אין בכך כדי להקביל בין מי שלחובתו שלוש הרשעות קודמות ובעת ביצוע המעשים טרם נשא במאסר, ובין מי שנשא במאסרים חוזרים ונשנים. במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שנאשם מס' 2 המשיך ונהג בפסילה למרות מאסר ממושך שהוטל עליו.

לאור זאת אטיל על נאשם מס' 1 עונשים בצידם הנמוך של מתחמי העונש אותם קבעתי, ואפעיל את המאסר המותנה שלחובתו באופן מצטבר. על נאשם מס' 2 אטיל עונשים בצידו הבינוני של המתחם, כך שעל שניהם יגזר עונש דומה בשל עבירות הרכוש והפרת תנאי השחרור (על נאשם מס' 1 עונש עיקרי של שנתיים וחצי מאסר והפעלה במצטבר של מאסר מותנה של חצי שנה, ועל נאשם מס' 2 שלוש שנות מאסר). לטעמי היה מקום להחמרה ממשית עם נאשם מס' 2 ביחס לנאשם מס' 1 ולהשית עליו עונש בצידו הגבוה של המתחם, אך לאור עמדת המאשימה אשווה בין עונשיהם ביחס לעבירות מושא התיק העיקרי.

לצד זאת, אגזור על נאשם מס' 2 עונש עיקרי נפרד של שנה וחצי מאסר בגין עבירות התעבורה, אשר שנה מתוכו תצטבר לעונש המאסר בשל עבירות הרכוש והפרת תנאי השחרור.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם מס' 1, גאזי עווים

- א. שנתיים וחצי מאסר בפועל. מהמאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם והצדדים יגישו בענין זה הודעה מתואמת תוך עשרה ימים.
- ב. מפעיל מאסר מותנה של ששה חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 18974-11-17 ביום 8.10.21. עונש זה יופעל במצטבר לעונש המאסר שבסעיף א', כך שסך הכל יישא הנאשם בשלוש שנות מאסר.
- ג. שבעה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת רכוש שהיא פשע.
- ד. ארבעה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת רכוש שהיא עוון, הפרת הוראה חוקית או עבירה שיש בה יסוד של אלימות.
- ה. קנס בסך 10,000 ש"ח או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.1.22.

עמוד 10

ו. פיצוי למתלוננים בסכומים הבאים:

1. המתלונן מ"ש: 15,000 ש"ח
 2. המתלונן ג"א: 5,000 ש"ח
 3. המתלונן י"ב: 5,000 ש"ח
 4. המתלונן א"ח: 6,000 ש"ח
 5. המתלונן א"א: 4,000 ש"ח
 6. המתלונן ד"ב: 3,000 ש"ח
 7. המתלונן ת"ג: 14,000 ש"ח
 8. המתלונן א"אר: 500 ש"ח
 9. המתלונן א"ש: 2,000 ש"ח
 10. המתלונן ר"ח: 2,500 ש"ח
 11. המתלונן ג"מ: 6,500 ש"ח
 12. המתלונן א"ס: 4,000 ש"ח
- הפיצויים ישולמו עד יום 1.12.21.

נאשם מס' 2, וויליאם מתיוס

- א. ארבע שנים מאסר בפועל. מהמאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם והצדדים יגישו בענין זה הודעה מתואמת תוך עשרה ימים.
- ב. שנה מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת רכוש שהיא פשע או עבירה של נהיגה בפסילה או ללא רישיון.
- ג. ששה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת רכוש שהיא עוון, הפרת הוראה חוקית או עבירה שיש בה יסוד של אלימות.
- ד. קנס בסך 10,000 ש"ח או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.11.21.
- ה. פסילה למשך עשר שנים, שתחל מיום סיום הפסילה הנוכחית.
- ו. פסילה על תנאי של שנתיים למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ז. פיצוי למתלוננים בסכומים הבאים:

1. המתלון מ"ש: 15,000 ש"ח
2. המתלון ג"א: 5,000 ש"ח
3. המתלון י"ב: 5,000 ש"ח
4. המתלון א"ח: 6,000 ש"ח
5. המתלון א"א: 4,000 ש"ח
6. המתלון ד"ב: 3,000 ש"ח
7. המתלון ת"ג: 14,000 ש"ח
8. המתלון א"אר: 500 ש"ח
9. המתלון א"ש: 2,000 ש"ח
10. המתלון ר"ח: 2,500 ש"ח

הפיצויים ישולמו עד יום 1.12.21

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז אב תשפ"א, 25 יולי 2021, במעמד הצדדים.